

DEANU GIELDA / TANA KOMMUNE
Rådhusveien 24
9845 TANA

Saksbehandler, innvalgstelefon

Andreas Vikan Røsæg, 77642117

Skadefellingstillatelse på - 1 - bjørn i området Máskevárri, Tana kommune

Statsforvalteren viser til telefonsamtale den 5. august, med Statens naturoppsyn, der det opplyses om at en sau er funnet drept av bjørn i området Máskevárri. Vi viser videre til telefonsamtale med saueier, som hadde gått seg på bjørnen ved kadaveret. Vi ser denne skadesituasjonen i sammenheng med de to foregående situasjonene den siste måneden, hvor det i Tana kommune har vært forsøkt skadefelling på bjørn, etter funn av sauer som er dokumentert drept og skadet av bjørn. Statsforvalteren fatter slikt

- Vedtak -

Med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 bokstav b, jf. forskrift om forvaltning av rovvilt § 9, jf. §§ 13, 1 og 3 gir Statsforvalteren i Troms og Finnmark skadefellingstillatelse på -1 - bjørn i nærmere avgrenset område rundt Máskevárri i Tana kommune. Binne med unger er unntatt fra tillatelsen. Skadefellingstillatelsen er gitt til Tana fellingslag og gjelder i perioden 5.8.2022-15.8.2022.

Vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet innen tre uker, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29 samt rovviltforskriften § 18 tredje ledd. En eventuell klage skal fremsettes for Statsforvalteren i Troms og Finnmark jf. forvaltningsloven § 32.

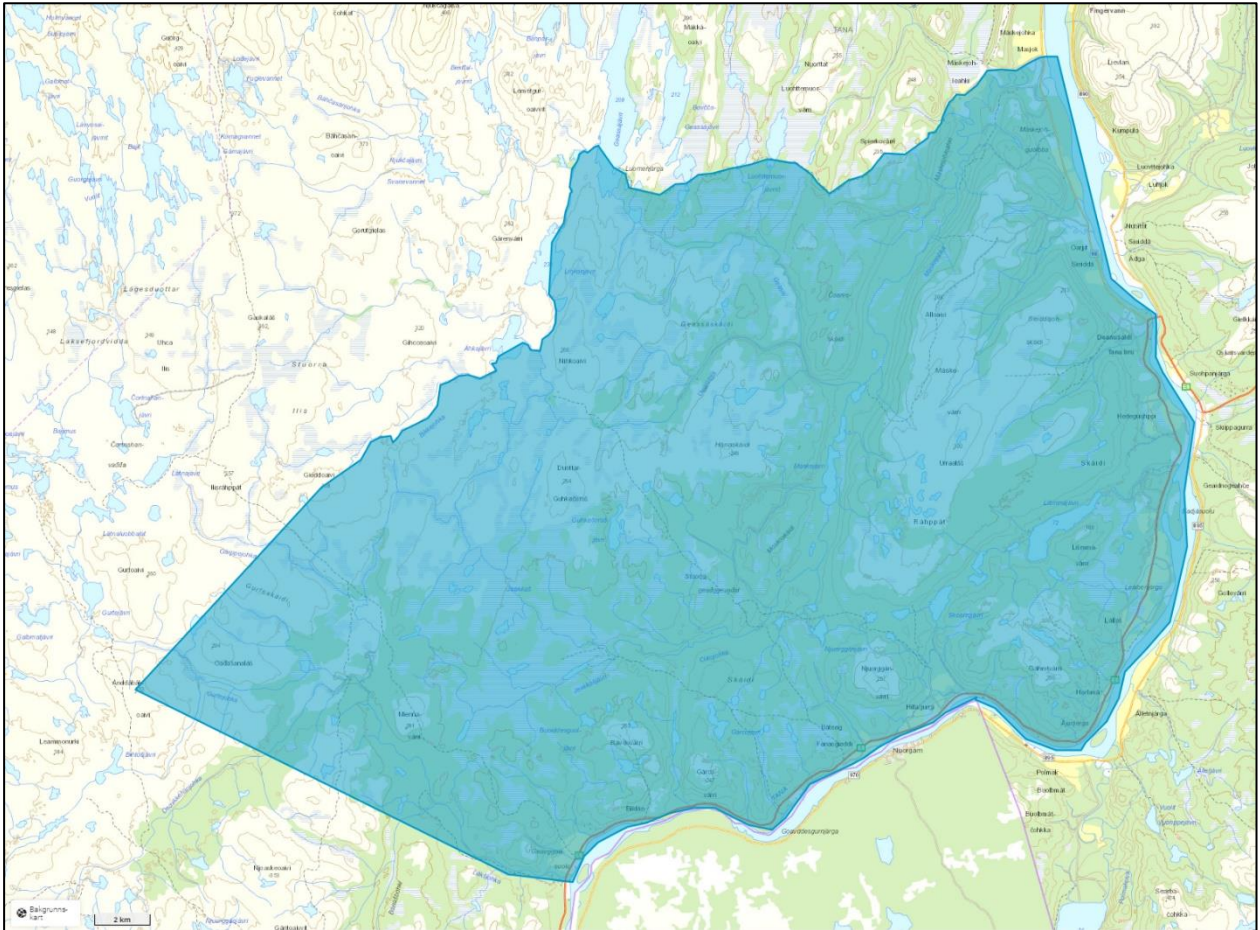
Vilkår for skadefellingstillatelsen

1. Fellingsleder er Bente Antonsen. Fellingsleder er ansvarlig for at alle som deltar på fellingsforsøket er gjort kjent med avgrensningene og vilkårene for fellingstillatelsen.

2. Krav til våpen/ammunisjon: Krav til rifleammunisjon jf. § 16 i forskrift om utøvelse av jakt og fangst (2002.03.22 nr. 0313): under jakt med rifle på bjørn skal det brukes ammunisjon med ekspanderende prosjektil. Minste tillatte kaliber er 6,5(.264)/6,71mm) og minste tillatte kulevekt er 9 gram for kuler med mantel og blykerne og 7,8 gram for blyfrie kuler. Anslagsenergien skal være minst 2200 joule målt på 100 meters avstand, E100.

3. Avgrensning av fellingsområdet er innenfor det blå polygonet.

4. Alle som skal delta må ha avlagt skyteprøve for storvilt. Deltakerne i fellingsforsøket skal utøve felling på en human og sikkerhetsmessig forsvarlig måte, jf. viltlovens § 19.

5. Fellingsleder må sikre at deltakerne i fellingslaget internt kommuniserer godt, blant annet for å unngå å felle flere dyr enn det fellingstillatelsen gjelder. Fellingsleder har et særlig ansvar for å koordinere aktiviteten med de som har ordinær eller ekstraordinær tilsynsaktivitet med sauene i beiteområdet.

6. Tillatelsen gjelder i tidsrommet fra og med 5. august til og med 15. august.

7. Binne med unger er unntatt fra tillatelsen

8. Felling eller forsøk på felling skal omgående meldes til Statens naturoppsyn på tlf. 48236037 / 992 42 279 og til Statsforvalterens rovvilttelefon tlf. 48197472. På dagtid hverdager til Statsforvalteren på tlf. 78 95 03 00.

9. Oppnevnte fellingsleder forplikter seg til at felling blir utøvd på en human og sikkerhetsmessig forsvarlig måte, jf. viltlovens § 19. Den/de som måtte såre bjørn under forsøk på felling, plikter å gjøre det de kan for å få avlivet bjørnen. Vedkommende plikter å forvise seg om hvorvidt påskutt dyr er truffet, og sørge for at Statsforvalteren og Statens naturoppsyn umiddelbart underrettes. Statsforvalteren avgjør hvordan videre ettersøk skal ledes. Medlemmene i fellingslaget skal, hvis ikke

annet er avtalt, uten godtgjørelse, bistå forvaltningsmyndighet eller politimyndighet i det videre ettersøk, jf. § 8 i forskrift om forvaltning av rovvilt.

10. Med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 bokstav b, jf. forskrift om forvaltning av rovvilt § 9, jf. §§ 13, 1 og 3 setter Statsforvalteren til side regelen som ellers gjelder i viltloven § 21 bokstav c. Det betyr at Statsforvalteren gir fellingslaget adgang til å bruke luftfartøy eller motorkjøretøy utenfor vei til lokalisering av vilt, f.eks. drone til lokalisering av vilt, forutsatt dispensasjon fra eventuelt annet lovverk enn viltloven, som begrenser denne adgangen.

Vi gir ikke tillatelse til å bruke luftfartøy eller motorkjøretøy for å forfølge bjørn eller for å avlede bjørnens oppmerksomhet fra jegeren.

Vi har satt denne regelen til side fordi vi ønsker et effektivt, raskt og presist uttak av den skadegjørende bjørnen. Interessene til beitenæringene og hensynet til dyrevelferd til tamme beitedyr er også vektlagt. Fellingsforsøket skal skje med minst mulig forstyrrelse av annet vilt og minst mulig skade og ulempe for naturmangfoldet. Fellingsforsøket skal skje med sikte på god dyrevelferd, også for det dyret som skal felles. Oppdraget skal gjøres på en sikkerhetsmessig forsvarlig måte.

11. All felling stanses ved fellingstillatelsens utløp, eller hvis Statsforvalteren av andre årsaker finner å måtte stoppe fellingsforsøket. Fellingsleder har et særlig ansvar for å holde seg oppdatert og være tilgjengelig ovenfor Statsforvalteren.

12. Bjørn som blir felt på denne tillatelsen er viltfondets eiendom. Ingen kan derfor på noen måte gjøre seg nytte av felt vilt uten nærmere samtykke fra forvaltningsmyndighet. Felt bjørn skal behandles på en slik måte at byttets verdi ikke forringes unødige.

13. Når felt bjørn er ivaretatt og flådd, skal det fraktes til ØFAS (Øst-Finnmark Avfallsselskap) i Tana for destruksjon. Utgiftene skal faktureres Statsforvalteren i Troms og Finnmark.

14. Ved ev. oppfyllelse av regionens delegerede myndighetskvote inndras fellingstillatelsen umiddelbart.

15. Etter endt fellingsforsøk skal fellingsleder rapportere på Miljøvedtaksregisteret.

Bakgrunn

På ettermiddagen 5. august gikk saueeier seg på bjørn ved et sauekadaver ved Máskevárri. Statens naturoppsyn ved SNO kunne bekrefte at sauen var drept av bjørn. Máskevárri er midt mellom de to tidligere skadesituasjonene i Tana, hvor bjørn har drept/skadet sau den siste måneden. Det er omkring tre mil til Alggašvárri hvor 12 sau ble dokumentert drept av bjørn og omkring tre mil til Sirbma hvor seks sau ble dokumentert drept av bjørn før det.

Lovgrunnlaget

Vedtaket om skadefelling vurderes etter naturmangfoldlovens § 18 og rovviltforskriftens §§ 9, 13, 1 og 3. Prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8–12 skal også legges til grunn for vurderingene.

Naturmangfoldloven § 18 første ledd bokstav b setter følgende vilkår for skadefelling:

- Skadefellingen må ikke true bjørnebestandens overlevelse.
- Formålet som søkes oppnådd med skadefelling må ikke kunne nås på annen tilfredsstillende måte.
- Skadefellingen må gis for å avverge skade på avling, husdyr, tamrein, skog, fisk, vann eller annen eiendom.

Etter rovviltforskriftens § 9 skal det legges vekt på føringene i regional forvaltningsplan for rovvilt i Troms og Finnmark, se kapittel 3 i plan av 10.10.2013. Videre kan det bare gjennomføres skadefelling dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiering. Det skal særlig tas hensyn til:

- områdets betydning som beitemark
- skadens omfang og utvikling
- potensialitet for fremtidige skader
- muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak.

Miljødirektoratet har etter rovviltforskriftens § 13 tildelt Statsforvalteren i Troms og Finnmark en kvote for betinget skadefelling på 2 bjørn fra og med 1.6.2022 til og med 15.2.2023. Se «Kvote for betinget skadefelling av brunbjørn 2022–2023» i brev av 31.5.2022. Det er så langt ikke belastet noen dyr av denne kvoten.

Bestandssituasjonen for bjørn i Troms og Finnmark

Nasjonale bestandsmål for bjørn er satt i rovviltforskriftens § 3 og bestandsmål for Troms og Finnmark er satt i rovviltforskriftens § 4 bokstav h. Det nasjonale bestandsmålet for brunbjørn er 13 årlige kull (ynglinger). Bestandsmålet for region 8, Troms og Finnmark, er på 6 årlige kull.

Antallet kull blir beregnet på bakgrunn av innsamlet DNA fra bjørn. I 2021 ble det beregnet at det ble født 2,9 kull i Troms og Finnmark, dette er under det fastsatte bestandsmålet. Det ble gjennom DNA-analyser av bjørn identifisert 60 individer i Finnmark og 8 individer i Troms.

I Finnmark utgjør dette 1 bjørn mere enn i 2020. Ifølge «NINA Rapport 1986 – Populasjonsovervåking av brunbjørn» har Finnmark hatt stor økning i antall påviste individer i perioden 2017–2019 og vi kan se ut fra NINA rapport 2125 at bestanden i Troms og Finnmark siden 2019 har ligget stabilt mellom 68 og 66 individer.

De viktigste områdene for brunbjørn i Finnmark ligger i Pasvikdalen i Sør-Varanger og Indre deler av Finnmarksvidda i Karasjok og Kautokeino. Det er i disse områdene de fleste binnene oppholder seg, og det er her hovedproduksjonen i bjørnebestanden skjer. I 2022 er det i Tana kommune observert binne med unger i Levajok i overgangen mellom april og mai og gjort noen observasjoner av enkelt dyr i samme område i samme tidsrom.

De siste 4 årene, siden 1.1.2018, er det en kjent avgang på ni bjørner i region 8. Seks av disse er felt i Sør-Varanger kommune. Tre bjørner ble felt på skadefelling i 2019. En bjørnunge ble funnet drept av et annet dyr i 2020. I 2021 ble en hannbjørn felt på skadefelling og det ble 1.6.2022 felt en bjørn på skadefelling i Sør-Varanger kommune. De øvrige tre bjørnene ble felt på skadefelling i Troms i 2021.

Statsforvalterens vurdering

Skadenes omfang og utvikling og potensialet for fremtidige skader

Statsforvalteren ser denne situasjonen i sammenheng med to tidligere skadesituasjoner i Tana denne måneden, de inkludert er det dokumentert 19 sau drept av bjørn. Området hvor bjørnen nå befinner seg er beiteområde for omkring 2 000 sau og lam. Om bjørnen beveger seg ut fra dette beiteområdet vil den sannsynligvis treffe sau på utmarksbeite i andre beiteområder. Området er ca. åtte mil fra nærmeste A-område for bjørn. Vi vurderer at potensialet for fremtidige skader er stort.

Områdets betydning som beitemark og muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak

Det aktuelle området er beiteområde for omkring 2 000 sau og lam, og det er nærliggende beiteområder som også har mange dyr på beite.

Hvis bjørnen går ut av dette beiteområdet og fortsetter til Klubvik beitelag hvor det er sluppet nesten 3 900 sau og lam vil potensiale for skader være enda større. Dersom en gjennom uro-tilsyn lykkes å jage bjørnen bort fra beiteområdet er det fare for at den kommer til et nytt beiteområde for sau.

Tidlig nedsanking er vurdert som ikke egnet tiltak, da det fortsatt er for tidlig i beitesesongen, og det ikke er tilstrekkelig beredskapsarealer for å ta imot så mange dyr, faren for sykdommer vil øke om dyrene må holdes på små områder. I praksis ville det bety at store deler av besetningene måtte blitt slaktet.

Vi har gitt tilbud om støtte til samtidig kortvarig intensivt tilsyn, men vi ser ikke at tapsforebyggende tiltak alene kan være løsningen i dette tilfellet. Bjørnen er fortsatt i området og vi forventer den vil fortsette å gjøre skade på sau og lam i nærmeste framtid. Vi ser at det er stor mulighet for at bjørnen kan gå videre til et annet beiteområde, der det er enda flere sau og lam på beite. Vi ønsker uttak for å avverge enda større tap.

Hensynet til bjørnebestanden

Etter naturmangfoldloven § 18 andre ledd fremgår det at vedtaket etter bestemmelsens første ledd bokstav b) bare kan treffes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse. Vurderingen av dette beror på flere forhold, bl.a. ut fra hvilken grense (kvote) som er satt for uttaket og hvilke andre trusselfaktorer bestanden er utsatt for. Miljødirektoratet har gitt Statsforvalteren en kvote for betinget skadefelling av to bjørner.

Statsforvalteren har vurdert at uttak av én bjørn som gjør skade i dette beiteområde ikke vesentlig vil påvirke bestandsmåloppnåelsen eller det genetiske mangfoldet hos bjørn i region 8.

Hovedmålsetningen i norsk rovviltforvaltning er to-delt, jf. rovviltforliket av 2004. Den to-delte målsetningen sier at Norge skal ha en forvaltning som totalt sett bidrar til å dempe konfliktene og motvirke utrygghet, og samtidig ha en politikk som sikrer overlevelsen til alle de store rovviltartene i norsk natur. Et viktig virkemiddel i norsk rovviltforvaltning er såkalt differensiert forvaltning. Dette innebærer i hovedsak at man skal skille rovdyr og beitedyr i tid og rom. Konkret innebærer dette at man har opprettet forvaltningssoner for de ulike rovviltartene. I forvaltningsplan for rovvilt i region 8, Troms og Finnmark, fremgår regionale forvaltningsmål for store rovdyr og delmål for å nå hovedmålsetningene. Ett av delmålene er å sørge for effektivt uttak av rovvilt som representerer skadepotensiale i B-områder.

Tiltak etter naturmangfoldloven skal imidlertid veies opp mot andre viktige samfunnsinteresser jf. §

14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 fravikes, men at tiltaket vil kunne medføre at målet i § 5 nås på en annen måte eller i et annet tempo enn hvis naturmangfoldet hadde vært eneste hensynet å ta, jf. prinsippet om en geografisk differensiert rovviltforvaltning. Statsforvalteren vurderer at A-områdene for bjørn er store nok til at bestandsmålet kan nås innenfor disse, men hensynet til beitenæringen og dyrevelferden for sau i B-områdene, gjør at dette tar lengre tid enn det ellers ville gjort. Fordi det ikke alltid finnes annen tilfredsstillende løsning enn felling.

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i lovens §§ 8 til 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøvelse av offentlig myndighet. Statsforvalteren vurderer kunnskapsgrunnlaget som tilstrekkelig til å fatte vedtak i saken.

Forvaltningen har god kunnskap om status og utbredelse for brunbjørn og derfor et godt grunnlag for å vurdere hvilken effekt på bestanden uttaket vil ha. Førre-var prinsippet, jf. naturmangfoldloven § 9, kommer dermed ikke til anvendelse.

Statsforvalteren legger til grunn at bestandsmålet for bjørn skal nås med lavest mulig skadepotensial på sau og rein, jf. rovviltforskriften § 6. Vi tror fellingslaget kan ta ut bjørnen som faktisk gjør skade.

Vi har vurdert at uttak av én bjørn i dette beiteområdet ikke vil påvirke økosystemet negativt i vesentlig grad, jf. naturmangfoldlovens § 10. Statsforvalteren har knyttet vilkår til gjennomføring av skadefelling for å unngå vesentlig skade på naturmangfoldet, jf. § 12.

Konklusjon

Ut fra en samlet vurdering, der vi har vektlagt potensialet for framtidige skader dersom bjørnen fortsatt oppholder seg innenfor dette, eller tilgrensende beiteområder, vurderer Statsforvalteren at det er riktig å tillate skadefelling på én (1) brunbjørn innenfor deler av Tana kommune. Fellingslaget tilhørende Tana kommune får ansvaret for å lede gjennomføringen av fellingsforsøket.

Veiledning til gjennomføring av fellingsforsøk

På Miljødirektoratets nettsider kan man laste ned veileder for skadefelling av rovvilt. Denne tar for seg lovverket som gjelder ved felling, forklarer de ulike aktørenes rolle og ansvar, og hvilke metoder som kan brukes i fellingsforsøk: [Veileder for gjennomføring av fellingsoppdrag](#).

Det er vanskelig å lykkes med skadefelling på bjørn, og det er viktig at fellingslaget disponerer ressursene til situasjoner hvor det er en reell sjanse for å lykkes. God samhandling med beitenæringas tilsyn i området er viktig, bl.a. slik at fellingsforsøk kan prioriteres til ferske kadaver eller ferske observasjoner av bjørn i skadeområdet. Ved gamle observasjoner, det vil si observasjoner eldre enn ett døgn, så bør innsatsen reduseres betydelig for å spare personressurser og ressurser generelt. Hvis det går mer enn ett døgn uten nye skader eller observasjoner bør det vurderes å gå inn i en beredskapsfase og avvente ytterligere fellingsforsøk inntil nye skader/observasjoner foreligger, gjerne med bruk av viltkamera på eldre kadaver og trakk hvor man erfarer at rovdyr går. I en slik beredskapsfase vil dyreeiers/beitelagets tilsyn med dyrene være den kritiske suksessfaktoren for raskt å oppdage nye skader/tap.

Bruk av hund

Vi anbefaler at det brukes hundeevipasjer som er trent på skadefelling av bjørn. For de tilfellene der det vurderes bruk av løs hund under felling, vises det til at unntak fra sikringsreglene i hundeloven kan gis av kommunen, jf. hundeloven § 9e. Fellingslaget er selv ansvarlig for å innhente slike tillatelser fra kommunen. Statsforvalteren viser også til at løs hund i områder med husdyr/rein krever spesiell aktsomhet fra brukeren, for å unngå skade/jaging av beitedyr. Vi viser i den sammenheng til hundeloven §§ 3 og 7.

Bruk av løs, på drevet halsende hund er ikke tillatt, jf. viltloven § 23.

Økonomiske rammer for fellingsstillatelsen

Skadefellingen administreres av Tana kommune som fungerer som regnskapsførende enhet for fellingslaget i forbindelse med utbetalingene. Statsforvalteren gir en øvre økonomisk ramme for skadefellingsforsøket begrenset til 6 personer og 11 dager og en døgnpris på 1600 kroner per døgn og person. Dette blir en øvre økonomisk ramme på 105 600 kroner. I tillegg vil feriepenge bli dekket av Statsforvalteren. Det skal ikke brukes ressurser dersom vanskelige forhold gjør at en svært lite trolig vil lykkes med skadefelling. Skadefellingsleder sender inn til kommunen, samlet for hele skadefellingslaget krav om godtgjøring ved fellingsforsøk og krav om dekning av direkte og dokumenterte kostnader inntil 30 000 kroner. Kravene fra hver deltager må inneholde navn, adresse, postnr., poststed og bankkonto, samt total sum som kreves refundert. Utleggskravet må ha dato og underskrift fra den som har hatt utleggene, og fra skadefellingsleder.

Kommunen kan utbetale godtgjøring til fellingslaget for den tid som er benyttet til fellingsforsøket. Deltagere som mottar godtgjøring etter ordningen, må være registrerte lisensjegere. Utbetalingen fra Statsforvalteren til kommunen kan ikke overskride de rammer som går frem av vedtaket. Klima- og Miljødepartementet har fastsatt en døgnpris på 1600 kroner per døgn per deltager. Kommunen kan betale ut godtgjøring etter rapport fra fellingsleder. Statsforvalteren yter etter søknad tilskudd til kommunen til dekning av godtgjøring. Kommunens søknad om godtgjøring må inneholde timelister fra den enkelte deltager, underskrevet av deltageren, og av skadefellingsleder. Innsats i 7,5 timer eller mer utløser full sats på 1600 kroner, innsats under 7,5 timer aktuelle døgn gir en utbetaling på 213,3 kroner per time. Godtgjøring skal kun gis for de dager av skadefellingsperioden der forsøk på skadefelling har pågått aktivt. Etter som det er krav til at fellingsleder organiserer fellingslaget, og utarbeider fellingsrapport og timelister, anses den tiden fellingsleder bruker på dette å være fellingsforsøk, derfor kan skadefellingsleder gis godtgjøring for dette.

For dekning av direkte og dokumenterte kostnader inntil 30 000 kroner

Skadefellingsleder må samle inn og sende til administrerende kommune utleggskrav, ført på reiseregningsskjema og med kvitteringer vedlagt, fra alle deltagerne i skadefellingslaget. Utgifter som dekkes er leie av hytte (kvittering for dokumentasjon), bompenger (kvittering for dokumentasjon). Kjøring dekkes etter statens kilometersatser. Det forutsettes at det sendes inn dokumentasjon på dette, dvs. start- og stoppested, tidspunkt og antall kilometer. Dette kan lettest gjøres ved å bruke statens reiseregningsskjema (bil), men annen «kjørebok» kan også benyttes. Når det er kjørt utenfor vei, og det er vanskelig å definere eksakt, skriv så nøyaktig det lar seg gjøre i hvilket område og hvor lang tid som er benyttet til kjøringen, og hvor langt det er kjørt.

Med hilsen

Lisa Helgason Bjørnsdatter
Miljødirektør

Andreas Vikan Røsæg
seniorrådgiver miljø

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

MILJØDIREKTORATET
Truls Bjørnar Halvari
MATTILSYNET

Postboks 5672 Torgarden
Deanugeaidnu 2199
Felles postmottak Postboks 383

7485 TRONDHEIM
9843 Tana
2381 BRUMUNDDAL